

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. дфн Милко Димитров Петров, професионално направление 3.5. *Обществени комуникации и информационни науки*

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност **доцент** професионално направление 3.5. *Обществени комуникации и информационни науки (Управление на комуникационни ситуации)*, публикуван в ДВ, бр.93/26.11. 2019 г.

Основание за участие в научно жури: съгласно Заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“, РД 38-14/13.01.2020 г.

1. ДАННИ ЗА КОНКУРСА

На основание чл. 4 от *Закона за развитието на академичния състав в Република България*, чл.62 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, чл.29 а от Закона за РАСРБ, чл.115 от *Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности* в СУ „Св. Климент Охридски“ Факултетният съвет на Факултета по журналистика и масова комуникация ФЖМК в СУ „Св. Климент Охридски“ с Протокол №4/20.12.2019 г., **РЕШИ** да бъде обявен конкурс за заемане на академичната длъжност „**доцент**“ по професионално направление 3.5. *Обществени комуникации и информационни науки (Управление на комуникационни ситуации)*.

Със заявление до Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ вх. №20/23.01.2020 г. гл. ас. д-р Светлана Иванова Станкова, катедра „Комуникация и аудиовизуална продукция“ на ФЖМК, моли да бъде допусната до участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“, като прилага всички необходими документи, съгласно изискванията на *Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности* в СУ „Св. Климент Охридски.“

Гл. ас. д-р Светлана Иванова Станкова е допусната до участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ и тя е единствен кандидат в този конкурс.

2. ДАННИ ЗА КАНДИДАТА

Гл. ас. д-р Светлана Иванова Станкова е изследовател и преподавател в следните научни области: предизборни кампании и политически имидж; изграждане на персонален имидж; медиен дневен ред; медиите в политиката; образът на врага в медиите.

През **1989** г. е завършила специалност „Българска филология“ в СУ „Св. Климент Охридски“. Във Факултета по журналистика и масова комуникация на СУ „Св. Климент Охридски“ през 2010 г. получава ОНС „Доктор“. От **2004** г. работи във ФЖМК като *главен инспектор администрация, инспектор научна и проектна дейност, хоноруван преподавател*, а през 2018 г. печели конкурс за главен асистент.

Гл. ас. д-р Светлана Иванова Станкова има **международна специализация** в Университета „Томаш Масарик“, Бърно, Чехия и **специализация за образователен и културен обмен** по линия на МОН. Тя е член на *Съюза на българските журналисти (СБЖ)* и на *Българската академична асоциация по комуникации (БААК)*.

3. ОПИСАНИЕ НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

Гл. ас. д-р Светлана Станкова е представила за участие в този конкурс **основен хабилитационен труд на тема: „Бежанските движения към България в периода 2011-2015 г. Комуникационни ситуации и медийни практики“** (София, Унив. издателство „Св. Климент Охридски“, 2019 г., научни рецензенти: доц. д-р Мария Дееничина и доц. д-р Милена Цветкова).

Тя е има и научна монография на тема: **„Пресата – политически посредник. Медийни рефлексии на кандидатпрезидентските кампании на България и Чехия (2006- 2008)“**, София, Унив. издателство „Св. Кл.Охридски“, 2010 г. Публикувала е също и учебно помагало на тема: **„Радиофеноменът“**, София, изд. Авангард Прима, 2014 г.

Гл. ас. д-р Светлана Станкова е представила за участие в конкурса и **13 научни студии и статии** по научни проблеми, свързани с медиите, политическия диалог, политическата комуникация и др. Ето някои от тях:

- *„Медиите на властта vs. властта на медиите“*, сб. *Журналисти по теория, журналисти на практика*, С., 2011 г.;
- *„Социалните мрежи в политическата комуникация“*, научен сайт *„Риторика и комуникация“*, бр.39, 2019 г.;
- *„Дигиталният политически диалог и социалните мрежи“*, сп. *Философски алтернативи*, БАН, бр.5, 2018 г.;
- *„Фалшивите новини - манипулации и мистификации в контекста на президентските избори в САЩ“*, сп. *Философски алтернативи*, БАН, бр.5, 2016 г.;
- *„Официалната политика на САЩ в украинската криза“*, сп. *Медиите на 21 век, онлайн издание за медийни изследвания, анализи и критика*, 2015 г.;
- *„Образът на врага – ефективна политическа технология“*, сп. *Медиите на 21 век, онлайн издание за медийни изследвания, анализи и критика*, 2014 г.;

Гл. ас. д-р Светлана Станкова има **19 научни публикации**, които са отразени в библиотечни каталози, **9 цитирания** на **6 публикации** и **4 научни публикации** в индексирани издания. Справката за изпълнението на минималните национални изисквания по чл.2б от ЗРАСРБ показва, че тя има **425 т.** по група показатели В, Г, Д и Е, което напълно отговаря на изискванията на този конкурс.

4.УЧАСТИЯ В НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОЕКТИ И ПРЕПОДАВАТЕЛСКА РАБОТА

А. Участия в научно-изследователски проекти

Гл. ас. д-р Светлана Станкова е работила като функционален експерт в **два европейски проекта**: „*Студентски практики*“, реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „*Развитие на човешките ресурси*“, съфинансирана от Европейския социален фонд на ЕС (2016-2018) и „*Студентски практики-Фаза 1*“, изпълняван по Оперативна програма „*Наука и образование за интелигентен растеж*“, съфинансирана от ЕС чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове. Тя е работила и като част от екипа на проекта „*Комуникационна стратегия за подготовка на България за членство в ЕС*“ (Дъблин, 2003).

В момента гл. ас. д-р Светлана Станкова е член на научния колектив на национален проект, по линия на ФНИ към МОН, на тема: „*Модел на ефективна визуално-комуникативна и медийна среда за формиране и възпитаване на нови публики в сферата на изкуствата и културните и творческите индустрии чрез споделени пространства*“, 2018 г. Нейните участия в международни и национални научно-изследователски проекти, показват професионалните ѝ качества на утвърден и уважаван университетски преподавател във ФЖМК на СУ „Св. Климент Охридски“.

Б. Доклади на национални и международни научни форуми

Гл.ас.д-р Светлана Станкова има **16 участия в научни конференции** по въпросите на дигиталния политически диалог, фалшивите новини - манипулации и мистификации в контекста на президентските избори в САЩ през 2016 г., украинската криза в западните мейнстрийм медии, медиите на властта vs. властта на медиите и др.

Трябва да отбележа широката тематика на изнесените от нея научни доклади - от социалната мрежа Facebook, президентските избори в САЩ от 2016 г., до украинската криза в западните мейнстрийм медии. Ето само някои секционни доклади: *Media messages in the 2019 Pre-election Campaign for EP Bulgaria, 2019; Дигиталният политически диалог, 2018; Кризата в Каталуния - липса на комуникация или демокрация на две нива, 2017; Медиите-рефер или рупор (западните мейнстрийм медии в украинската криза), 2014; Образът на врага - ефективна политическа технология, 2013; Управлението на медиите и медиите на управлението, 2012 и др.* Научната активност на гл. ас. д-р Светлана Станкова в различни научни форуми я прави разпознаваема за научната общност у нас. Правят впечатление многобройните ѝ участия в престижни научни форуми, организирани от научни и културни институции, което е много добра предпоставка за нейното развитие като университетски преподавател.

В. Преподавателска работа

Гл.ас. д-р Светлана Станкова е била хоноруван преподавател в СУ „Св. Климент Охридски“ – ФЖМК в периода 2007 - 2018 г. по следните учебни дисциплини: „Образът на врага в медиите“, специалност ВО; „Политически имидж“, специалност ВО; „Медиен дневен ред“ ОКС, магистър/неспециалисти; „Медиен дневен ред“ ОКС, магистър/специалисти; „Медиите в политиката“, специалност Книгоиздаване; „Изграждане на имидж“, специалност ВО. Заемайки академичната длъжност „главен асистент“ д-р Станкова преподава основен авторски курс в ОКС „бакалавър“ на тема: „Изграждане на комуникационни ефекти“. Други нейни авторски курсове са: „Медиите в политиката“ и „Образът на врага в медиите“. Гл.ас. д-р Светлана Станкова е била гост-преподавател в Югозападния университет „Неофит Рилски“ в специалност „Култура и медии“ с авторски лекционен курс на тема: „Радио и култура“.

Справката за учебната заетост показва, че гл.ас. д-р Светлана Станкова за учебната 2017/2018 г. е имала учебна заетост от **217,6 часа**, от които **97 часа** са аудиторна заетост. За учебната 2018/2019г. нейната учебна заетост е **697,5 часа**, от които **367 часа** аудиторна заетост. За учебната 2019/2020 г. по утвърден индивидуален план, нейната планирана учебна заетост е **872,2 часа**, от които **406 часа** аудиторна заетост. Тя е била **научен ръководител на 5 бакалавърски и 1 магистърска теза**, които са защитени с отлична оценка.

Преподавателската работа на гл.ас. д-р Светлана Станкова отговаря на законовите изисквания. Тя е утвърден преподавател във ФЖМК, който чете лекции по актуални учебни дисциплини.

5. НАУЧНИ ПРИНОСИ

Актуалност и оригиналност на основната научна монография, представена за рецензиране от научното жури

Основен хабилитационен труд: „Бежанските движения към България в периода 2011-2015 г. Комуникационни ситуации и медийни практики“, София, Унив. издателство „Св. Климент Охридски“, 2019 г.; научни рецензенти: доц. д-р Мария Дееничина и доц. д-р Милена Цветкова.

Научна значимост и приложимост на хабилитационния труд

Научната монография „Бежанските движения към България в периода 2011-2015 г. Комуникационни ситуации и медийни практики“, София, Унив. издателство „Св. Климент Охридски“, 2019 г. е първото по рода си научно изследване, посветено на бежанските движения у нас - в контекста на комуникационните ситуации и медийните практики.

На първо място, хабилитационният труд надгражда изследователските усилия на авторката в областта на политическата комуникация, изграждането на политическия имидж и образ на врага. Той разработва и доразвива редица изследователски идеи и

полета, заложен в първата ѝ научна монография „Пресата- политически посредник. Медийни рефлексии на кандидат-президентските кампании на България и Чехия (2006-2008)“. И главно доразвива идеята за медиите като политически посредник, като важен елемент от социалната и международната комуникация.

На второ място, хабилитационният труд анализира сложния проблем относно бежанските движения в три различни изследователски полета - *комуникационни процеси - миграционни политики - медийни практики*. В него се прави обзор и систематизация на водещи концепции в областта на миграционната политика, дават се дефиниции на основни понятия, анализират се международни и национални документи, свързани с бежанските движения и политиката на ЕС.

На трето място, хабилитационният труд разглежда понятието „управление на международната миграция“ в три взаимно свързани контекста: **на участниците**, които трябва да оправдаят своите намеси в областта на миграцията; **на практиките**, които задължително са част от миграционните политики; **на основните дискурси и наративи**, които медиите създават за това какво е миграцията и как да се отнасяме към нея. А също и на съпътстващите ги медийни практики и комуникационни ефекти, които налагат медийния образ на бежанците, който много често е идентичен по съдържание (сходен, подобен, аналогичен) - с *образа на врага и образа на другия*.

Адекватност на използваните методи на научното изследване

Хабилитационният труд използва **интегрална методология**, която се основава на цялостен научен подход към научния проблем за бежанските движения в периода 2011-2015 г. Бежанските движения са представени в четири основни контекста:

- *чрез комуникационната ситуация и комуникационните ефекти*, които изграждат техния публичен образ, всекидневно предлаган от медиите на аудиторията в глобален мащаб;
- *чрез проследяване на развитието на миграционните движения* - техният исторически профил, регулаторни модели, феномена на мигрантската вълна през 2015 г.;
- *чрез медийните практики, техники и ефекти* на принудителните миграционни движения към България в периода 2011-2015 г.;
- *чрез управлението на комуникационната ситуация* на мигрантските движения, които устойчиво изграждат в медиите новият „*образ на врага*“ като устойчиво пропагандно клише.

Научната монография притежава няколко много важни достойнства - анализът се основава на различни теоретични изследвания, медийни практики и регулаторни политики. Тя е отлично структурирана, съдържа богата аргументация и е написана с научен език и стил, който е достъпен за всеки образован читател.

Хабилитационният труд показва и широките познания и научна компетентност на гл. ас. д-р Светлана Станкова. Структурата, съдържанието и използваните методи в него напълно отговарят на поставената научно-изследователска задача, те позволяват на авторката да представи аналитично този особено сложен проблем, свързан с нарастването на мигрантските движения в глобализирания свят и противоречивите комуникационни ситуации, които те пораждат.

Научно-изследователски принос на хабилитационния труд е изборът на оригинална тема и подход на научното изследване. То е основано на методи и индикатори, взети от различни науки - *медиазнание, история на съвременността, социална психология, медийно право и регулация, теория на пропагандата* и др. Избраната интегрална методология разширява изследователския поглед и поставя научния анализ в теоретичен и в практико-приложен контекст.

Научно-изследователски принос на хабилитационния труд е избраният подход на научното изследване. То разглежда мигрантските движения в периода 2011-2015 г. главно чрез създадената от тях нова комуникационна ситуация. Тя се определя в разгръщането на интегрален научен анализ - изследване на редица медийни текстове, посветени на мигрантските движения чрез тяхната тематика и контекст; моделиране на някои научни хипотези, които се основават на установените в тях доминанти и дефицити. И най-вече анализът на някои психологически, исторически, икономически и политически предпоставки, които преобразуват медийния разказ за бежанците - от разказ за „*своите*“ - в разказ за „*чуждите*“.

Научно-изследователски принос на хабилитационния труд е извършеният анализ на използваните пропагандни стратегии и техники в наблюдаваните медийни практики по този проблем - и предимно *негативната стереотипизация* на бежанците като врагове на Европа и нейната, преобладаващо, християнска цивилизация. Авторката подробно описва пропагандните комуникационните стратегии и техники, които изграждат негативната колективна идентичност на бежанците. В нея се наслаждат многобройни загуби - на национална идентичност, на дом и сигурност, на социални и икономически ресурси. Така медийната пропаганда изгражда на бежанците „*колективен образ на врага*“ и създава негативни обществени нагласи и усещане за катастрофичност.

Научно-изследователски принос е извършената корелация между комуникационната ситуация и медийната репрезентация на проблема, свързана с бежанските движения. Научният анализ и репрезентациите на многобройни медийни практики придават на хабилитационния труд ясно изразен практико-приложен характер. Неговият емпиричен корпус включва **1 498 медийни публикации**, които са посветени на бежанските движения. Те показват различните и противоречиви медийни практики по този много сложен проблем, които са обществено разпознати чрез своите „*говорители*“ - *политици, експерти и журналисти*.

Някои препоръки

Моята основна препоръка към гл.ас.д-р Светлана Станкова е да продължи своите научни изследвания в областта на бежанските движения и техните комуникативни аспекти в новите условия - за Европа, медиите и глобализирания свят. Като акцентира върху нарастващата роля на интернет и социалните мрежи за създаване на специфична онлайн пропаганда на бежанските движения, която често е разполовена между стигмата и полярните етикети за „свои“ и „чужди“. Бежанските движения се превръщат в особено важен продукт на дигиталния политически маркетинг и дигиталния ПР, те стават част от управлението на комуникационните ситуации и медийните практики в Европа и света.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представените научни изследвания – основен хабилитационен труд, научни студии и статии, лекционни курсове и участия в научно-изследователски проекти по безспорен начин показват професионалното присъствие и научния принос на гл.ас.д-р Светлана Станкова в развитието на медийните изследвания, които имат теоретичен и практико-приложен характер. Извършеният научен анализ е пръв по рода си в българското медиазнание, той се основава на оригинален научен подход и интегрална методология, която включва методи и индикатори, взети от различни науки – медиазнание, социална психология, политически маркетинг, история на пропагандата и др. Този интегрален медиен анализ на бежанските движения запълва относително празна ниша в българското медиазнание и несъмнено е крачка напред в осмислянето, систематизацията и практическото разглеждане на бежанските движения в медиен, комуникативен, социално-политически и пропаганден контекст.

Като се основавам на действителните качества на научните изследвания на гл. ас. д-р Светлана Иванова Станкова, на ценния принос на нейния хабилитационен труд, на научните ѝ изследвания в областта на медиите и политиката, комуникативните послания в предизборните кампании, образът на врага в медиите, на нейната дейност като университетски преподавател, на участието ѝ в няколко международни и национални научни проекта, **напълно убедено** препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да присъдят на гл. ас. д-р Светлана Иванова Станкова академичната длъжност „**доцент**” в научна област 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.5. *Обществени комуникации и информационни науки (Управление на комуникационни ситуации)*, за нуждите на катедра „Комуникация и аудиовизуална продукция“ във ФЖМК на СУ “Св. Климент Охридски“.

София, 6 март 2020 г.

Член на научното жури:

проф. дфн Милко Петров

